

संस्कृतम्

अभ्यासपुस्तकम्

तृतीया कक्षा

संस्कृतम्

भारतीय प्रजासत्ताक

कक्षा 3

संस्कृतविभागम्
प्राथमिक शिक्षण विभागम्
केरल सरकार

2017

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

प्रथमः पाठः - चन्द्रिबिम्बः

प्रवर्तनम् - १ पदपरिचयनम्

काकः

पिकः

शुकः

कपोतः

मयूरः

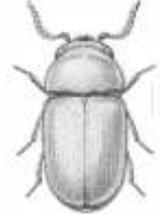
मार्जारः

वानरः

शुनकः

भ्रमरः

मीनः

वृक्षः

सिंहः

मूषकः

भल्लूकः

बालकः

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

प्रथमः पाठः - चन्द्रिबिम्बः

प्रवर्तनम् - २ अकारान्त पुल्लिङ्ग एकवचन-द्विवचन-बहुवचनरूपाणां परिचयनम्

काकौ

कपोतौ

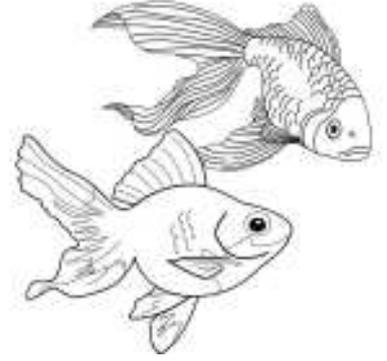
बालकौ

शुकौ

मयूरौ

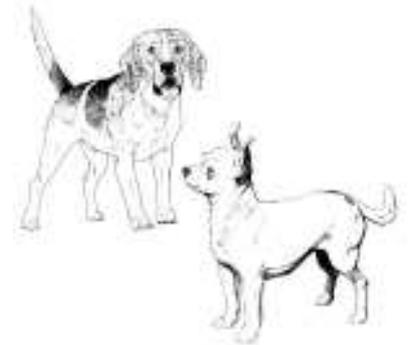
मीनौ

वृक्षौ

सिंहौ

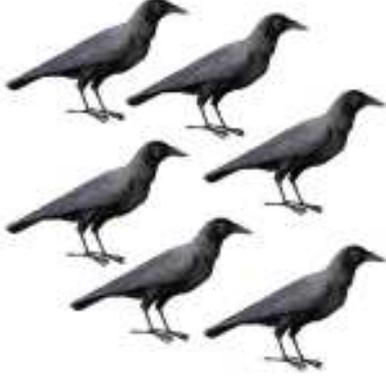
शुनकौ

नाम .....

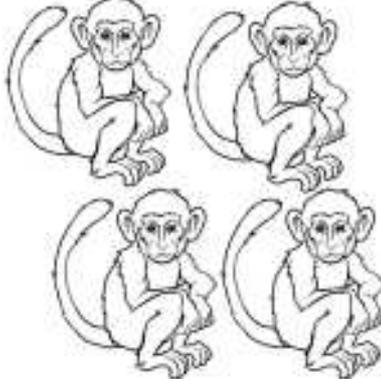
संस्कृतम्
STD - III

प्रथमः पाठः - चन्द्रिबिम्बः

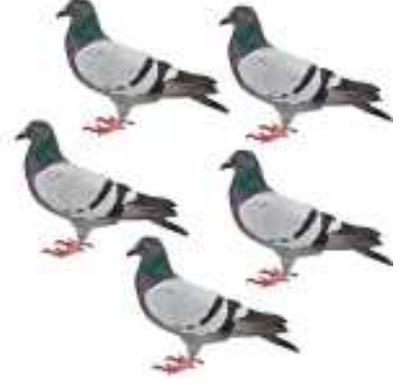
प्रवर्तनम् - २ पदपरिचयनम्

काकाः

वानराः

कपोताः

मयूराः

बालकाः

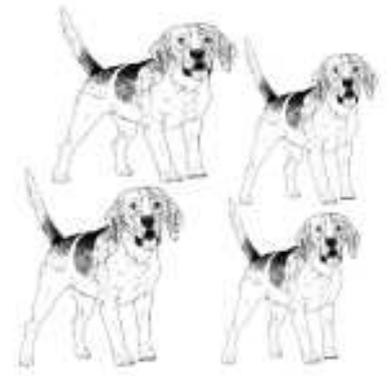
शुकाः

वृक्षाः

सिंहाः

शुनकाः

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

प्रथमः पाठः - चन्दिरबिम्बः

एकवचनम्

द्विवचनम्

बहुवचनम्

काकः

काकौ

काकाः

पिकः

.....

.....

शुकः

.....

.....

कपोतः

.....

.....

मयूरः

.....

.....

वानरः

.....

.....

शुनकः

.....

.....

भ्रमरः

.....

.....

मीनः

.....

.....

वृक्षः

.....

.....

सिंहः

.....

.....

मूषकः

.....

.....

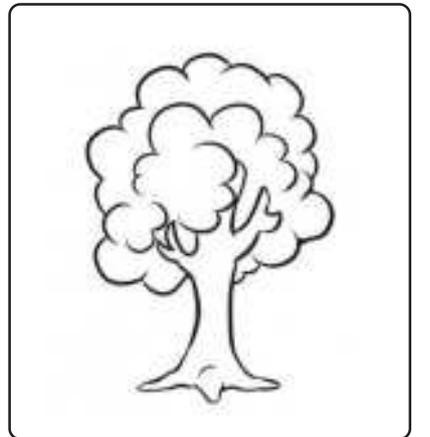
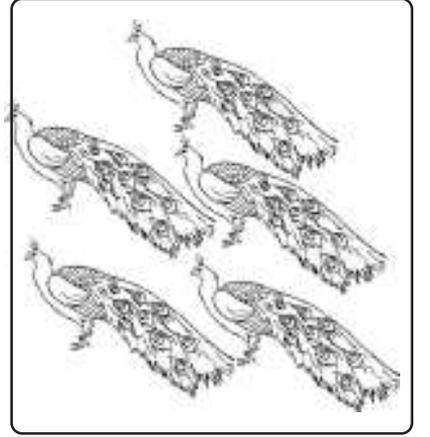
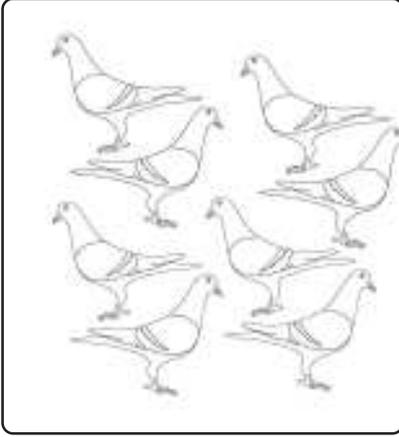
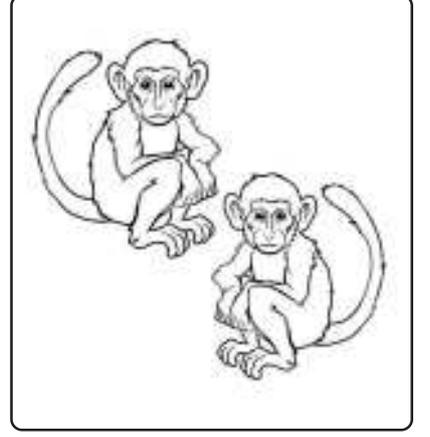
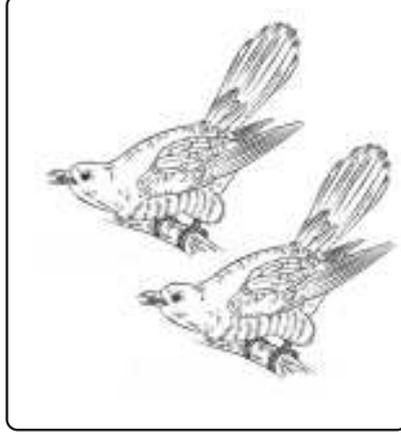
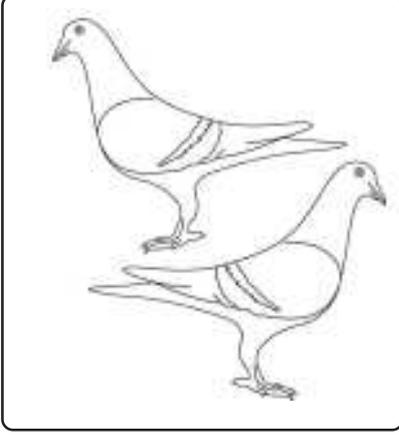
नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

प्रथमः पाठः - चन्दिरबिम्बः

प्रवर्तनम् - ३ वर्णैः लिम्पन्तु।

(एकवचनं रक्तवर्णैः, द्विवचनं पीतवर्णैः, बहुवचनं हरितवर्णैः च)

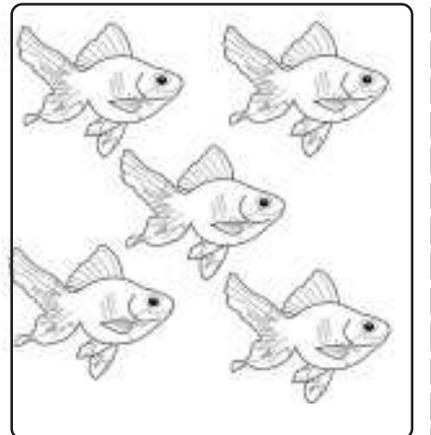
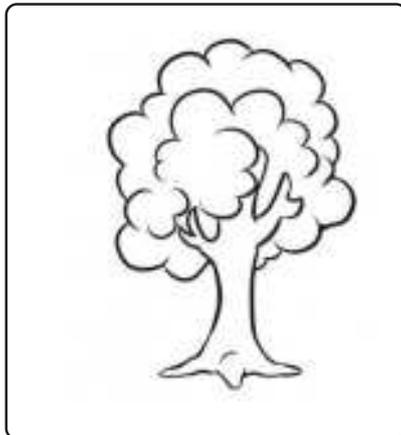
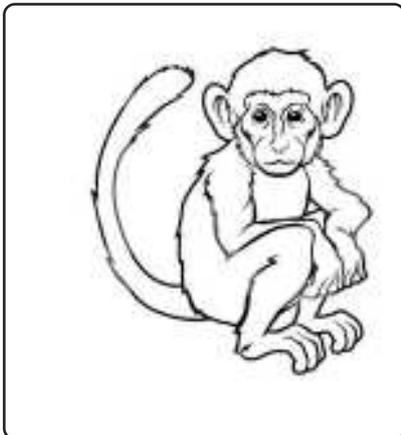
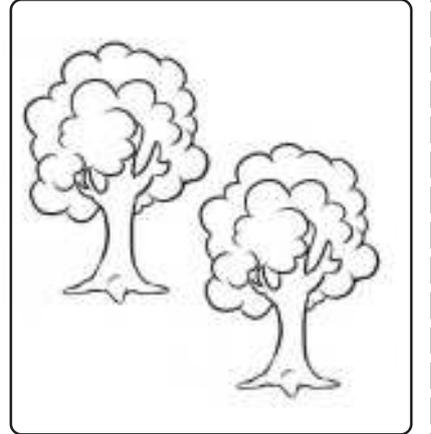
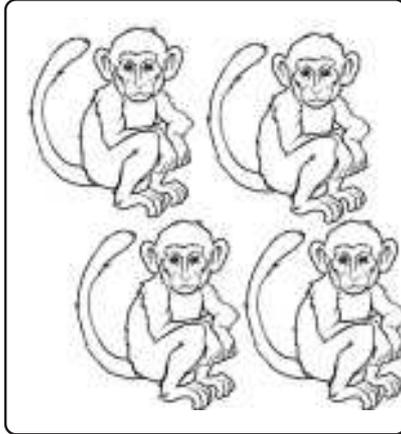
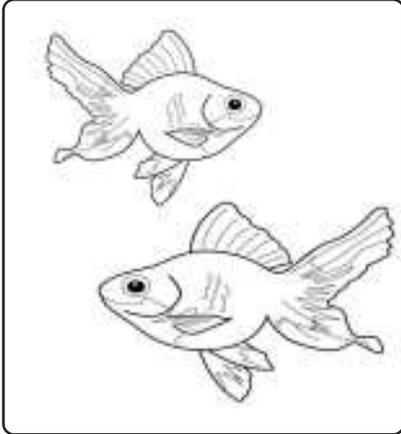
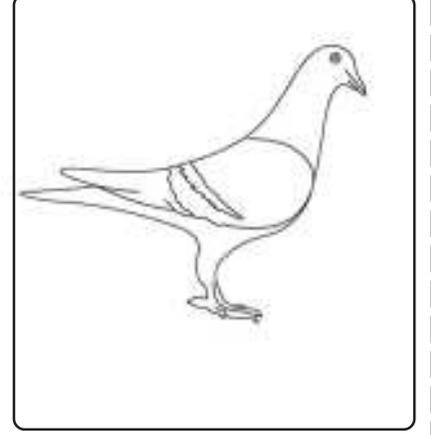
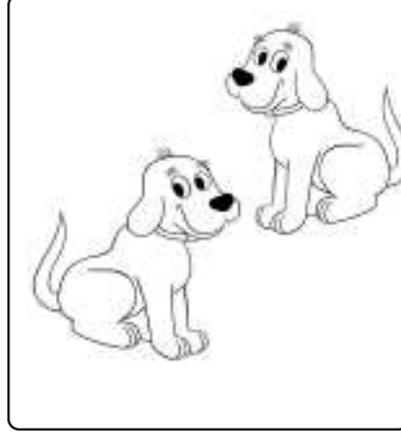

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

प्रथमः पाठः - चन्द्रिबिम्बः

प्रवर्तनम् - ३ वर्णैः लिम्पन्तु।

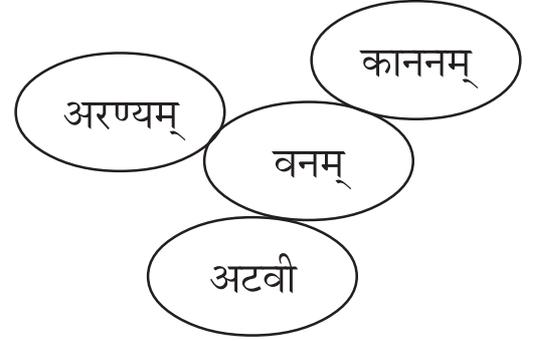
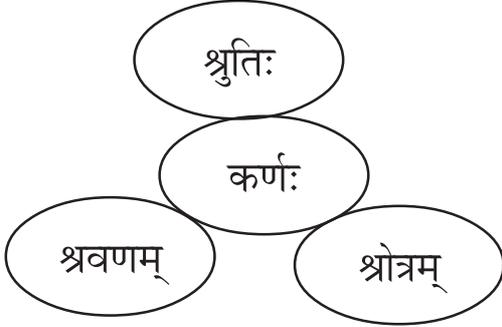
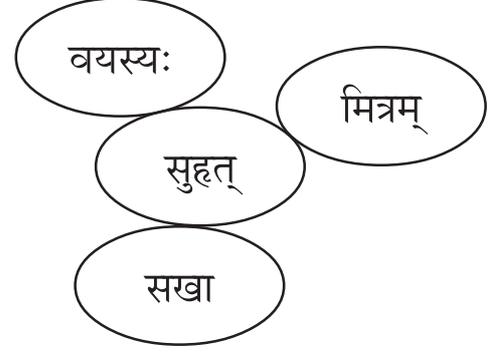
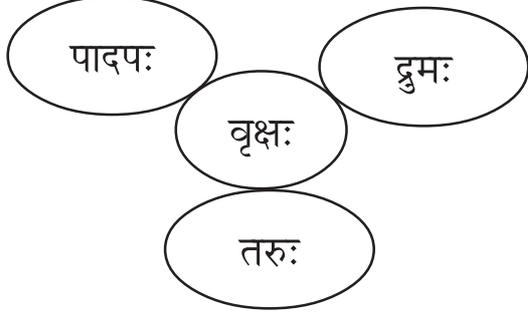

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

द्वितीयः पाठः - मल्लः मातेवः च

प्रवर्तनम् - १ समानार्थकपदानि परिचिनोतु।

प्रवर्तनम् - २ वृक्षस्य समानार्थकपदानि लिखतु।

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

द्वितीयः पाठः - मल्लः मातेवः च

प्रवर्तनम् - १ समानार्थकपदानि वर्णैः लिम्पतु।

सु	ह	द्	ट	त	प	मि	त्रम्
च	क	व	नं	ल	व	श	स
व	द	य	ल	यः	म	न	र
का	न	नं	स	फ	पा	द	पः
आ	मि	त्रं	स	खा	य	र	ला
श्र	व	णं		त	रुः	क	र्णः
व	श	श्रु	तिः	वृ	क्षः	इ	ऊ

प्रवर्तनम् - ४ चित्रसाहाय्येन कथास्तम्भं क्रमीकरोतु।

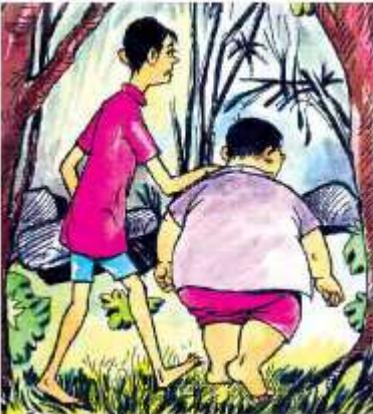
मातेवः वृक्षम् आरोहति।

भल्लूकः मल्लस्य समीपम् आगच्छति।

मल्लः भूमौ शेते।

मल्लः उत्तरं वदति।

मल्लः मातेवश्च वनमार्गेण गच्छति।

1. ....

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

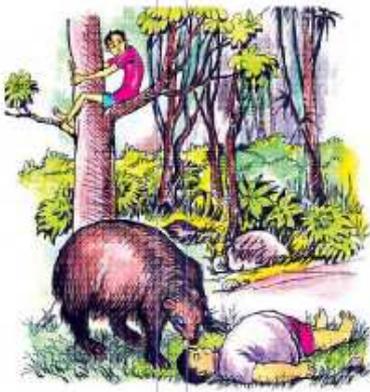
द्वितीयः पाठः - मल्लः मातेवः च

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

नाम .....

संस्कृतम्

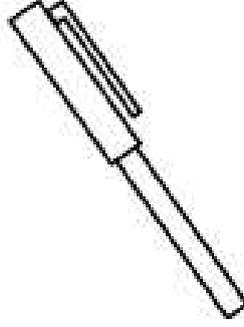
STD - III

तृतीयः पाठः - मम कक्ष्या

प्रवर्तनम् - १ स्त्रीलिङ्गपदानि परिचिनोतु।

अध्यापिका

लेखनी

दीर्घपीठिका

उत्पीठिका

मापिका

बालिका

कपाटिका

अवकरिका

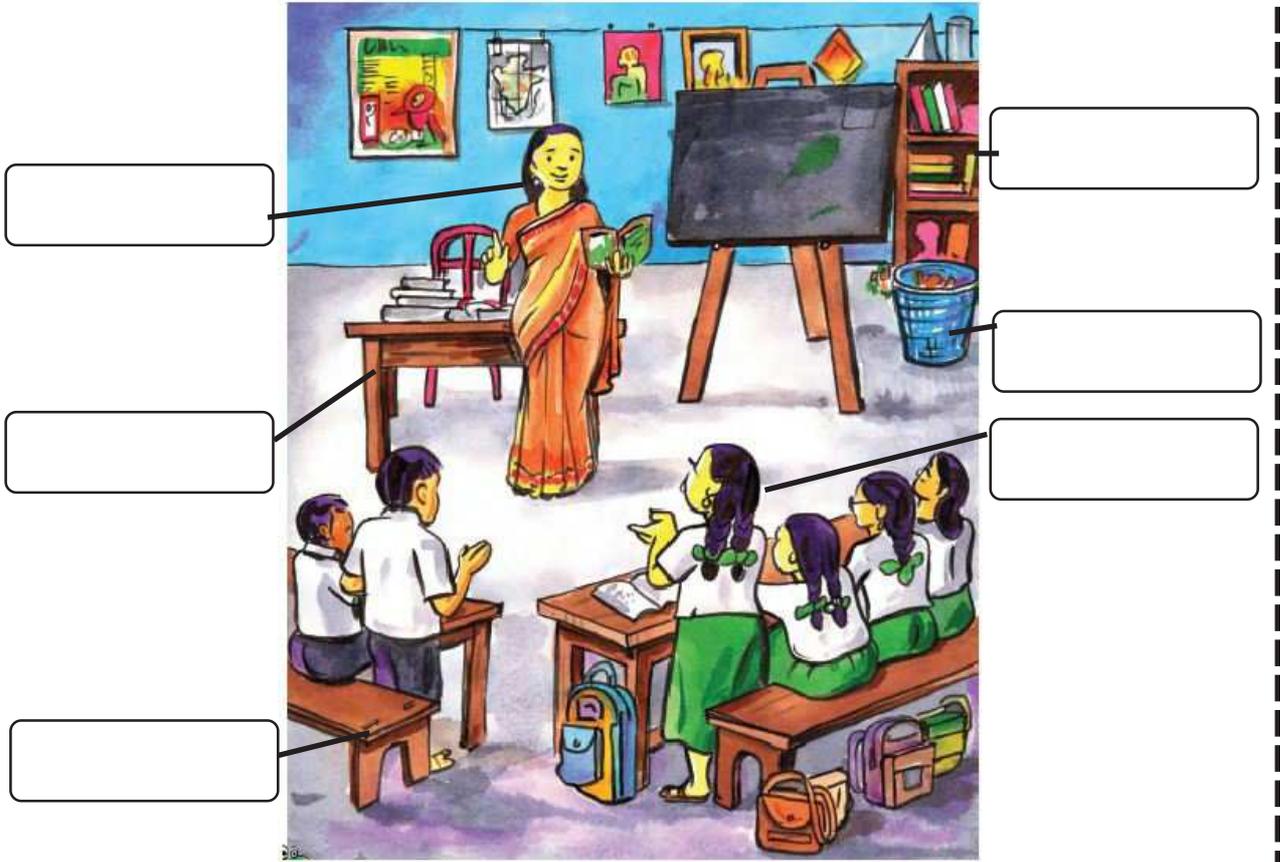
दिनदर्शिका

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

तृतीयः पाठः - मम कक्ष्या

प्रवर्तनम् - २ कोष्ठकानि उचितपदेन पूरयतु।

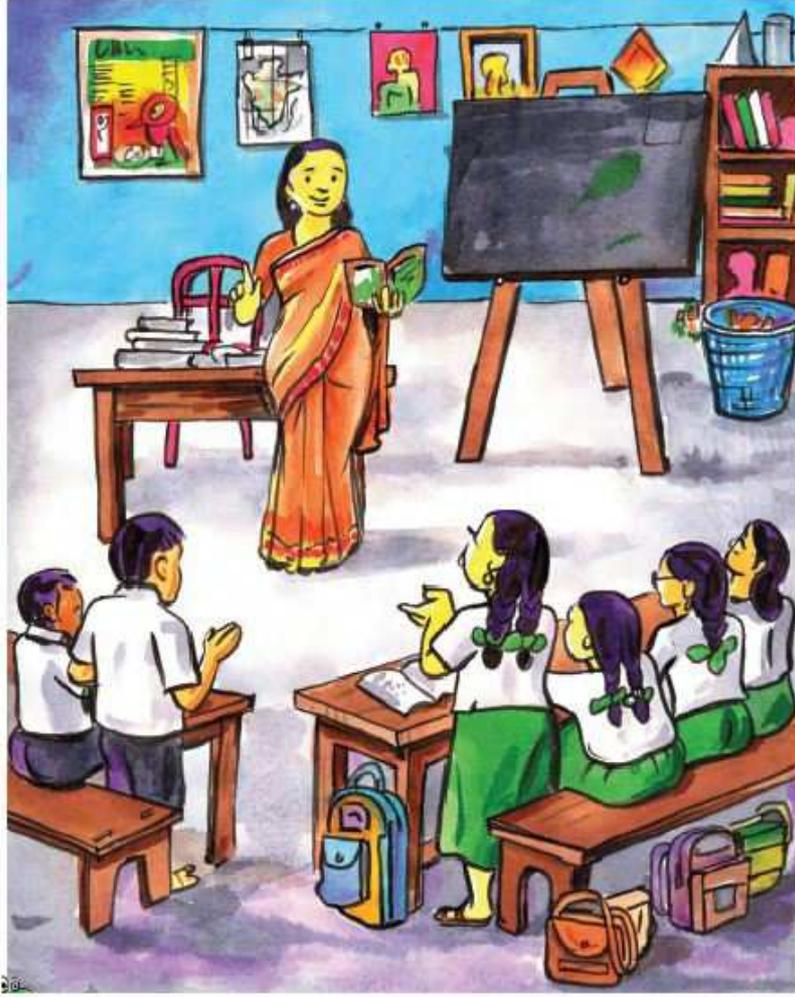

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

तृतीयः पाठः - मम कक्ष्या

प्रवर्तनम् -३ चित्रं दृष्ट्वा अधोदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि वदतु लिखतु।

संस्कृताध्यापिकायाः नाम किम्? .....

मित्रस्य नाम किम्? .....

कति छात्राः सन्ति? .....

कति दीर्घोत्पीटिकाः सन्ति? .....

श्यामफलकं कुत्र भवति? .....

छात्राः कुत्र उपविशन्ति? .....

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

तृतीयः पाठः - मम कक्ष्या

प्रवर्तनम् - ४ स्त्रीलिङ्गपदानि वचनानुसारं परिचिनोति वर्गीकरोति ।

मापिका

बालिकाः

अध्यापिके

उत्पीठिके

तूलिकाः

दीर्घपीठिकाः

लता

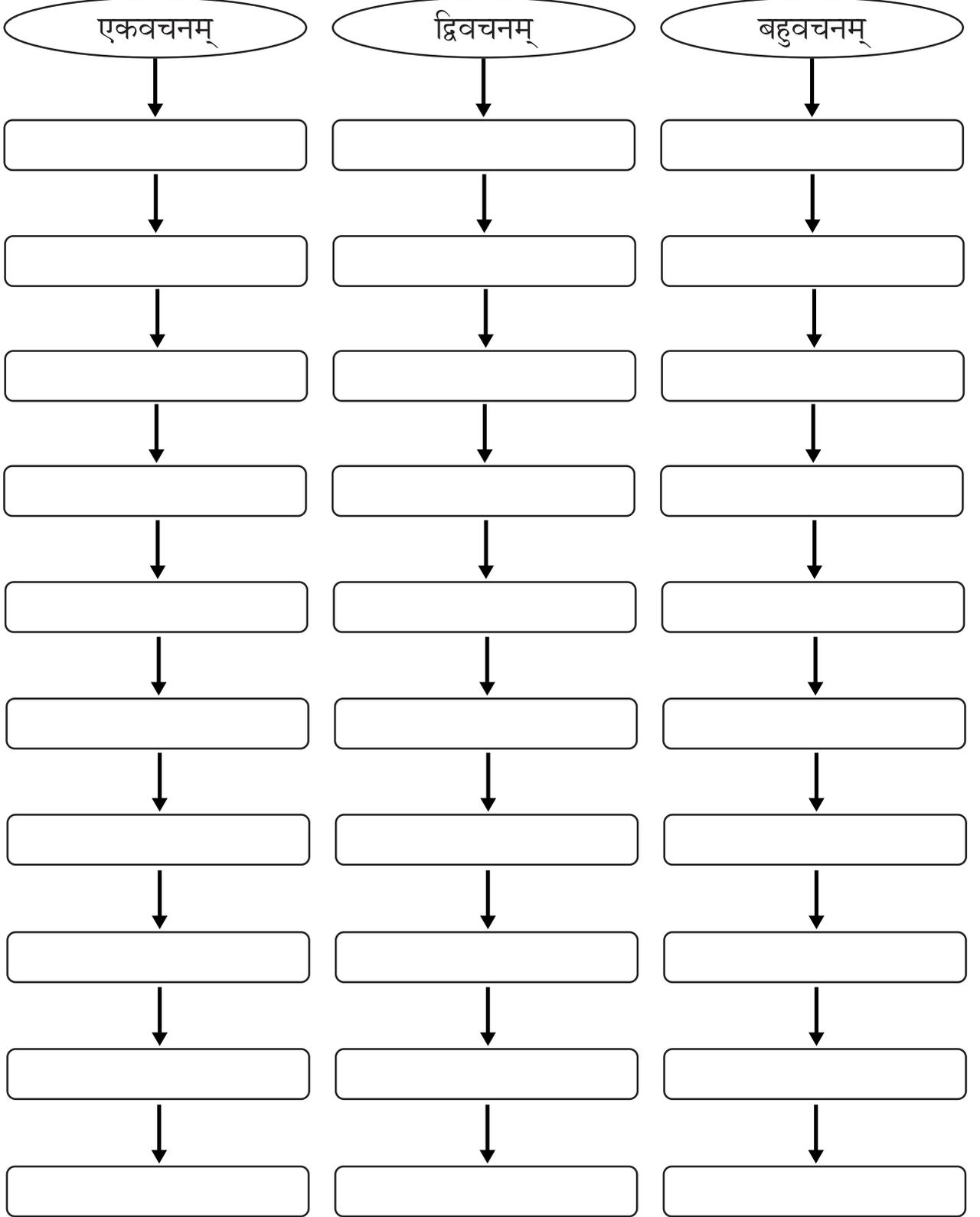

कपाटिके

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

तृतीयः पाठः - मम कक्ष्या

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

चतुर्थः पाठः - शृणु मम वचनम्

प्रवर्तनम् -१ पशुपक्ष्यादीनां नामानि स्तरानुसारं वर्गीकरोतु।

सिंहः

बकः

काकः

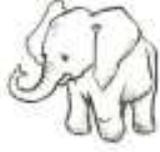
शशकः

कपोतः

मूषकः

गजः

मयूरः

शुकः

भल्लूकः

पशवः

.....
.....
.....
.....
.....

पक्षिणः

.....
.....
.....
.....

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

चतुर्थः पाठः - शृणु मम वचनम्

प्रवर्तनम् -२ नपुंसकलिङ्गपदानि परिचिनोतु।

नीडम्

आम्रम्

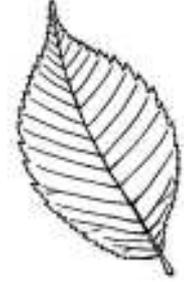
गृहम्

व्यजनम्

पुष्पम्

पर्णम्

पुस्तकम्

पनसम्

उद्यानम्

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

चतुर्थः पाठः - शृणु मम वचनम्

प्रवर्तनम् -३ वचनानुसारं रिक्तस्थानानि पूरयतु।

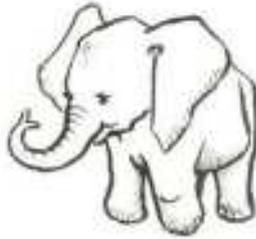
एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
चित्रम्		चित्राणि
	वचने	
	गाने	
पुष्पम्		
पर्णम्		

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

पञ्चमः पाठः - आपदि मित्रं मित्रम्

प्रवर्तनम् -१ उचितपदं चित्वा यथास्थानं योजयतु।

मूषकः, सिंहः, हरिणः, शृगालः, शशकः, भल्लूकः, वानरः, चिक्रोडः, गजः

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

पञ्चमः पाठः - आपदि मित्रं मित्रम्

प्रवर्तनम् -२ सम्भाषणपूरणम् ।

आतिरा - साबिरे उद्यानं पश्यतु। कियत् मनोहरम्।

साबिरा - आम्। रक्तवर्णयुक्तं ..... अतिसुन्दरम्।

आतिरा - श्वेतवर्णा ..... अपि सुन्दरी।

साबिरा - पुष्पाणि चित्वा गच्छावः।

आतिरा - आम्। शीघ्रम् .....।

(मल्लिका, पाटलम्, आगच्छतु)

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

पञ्चमः पाठः - आपदि मित्रं मित्रम्

प्रवर्तनम् -३ पदं लिखित्वा क्रियापदेन सह योजयतु।

गरुडः

काकः

शशकः

हरिणः

शुकः

..... उपविशति।

..... डयते।

..... खादति।

..... चरति।

..... धावति।

नाम .....

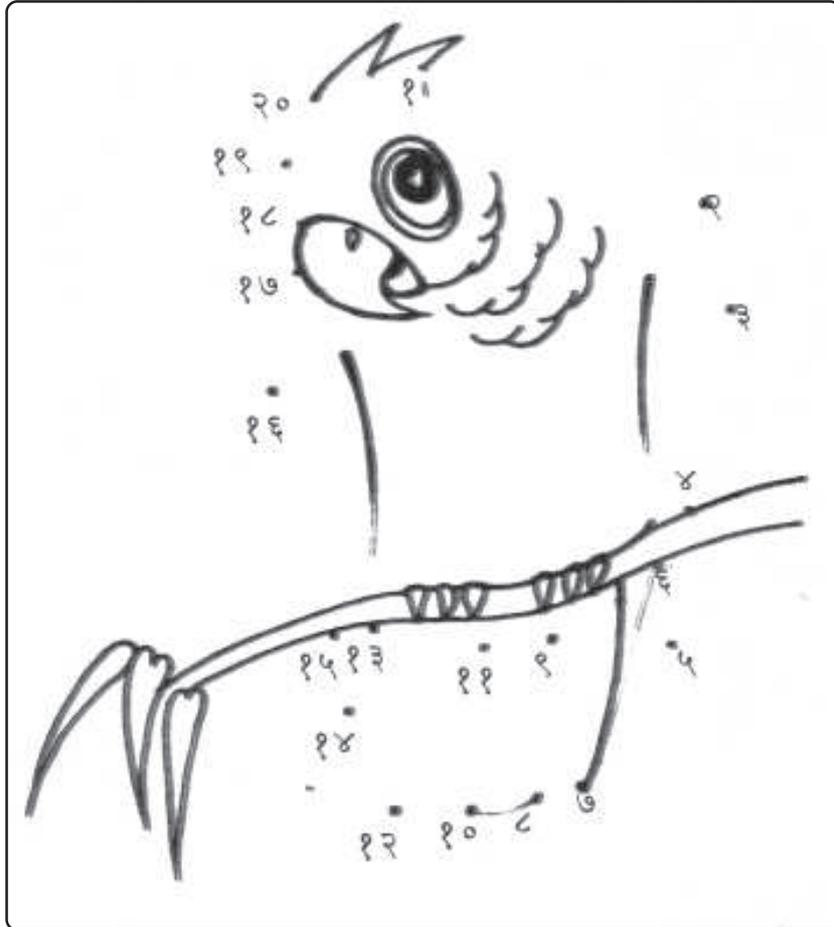
संस्कृतम्
STD - III

षष्ठः पाठः - मधुरं गणयामः

प्रवर्तनम् -१ संख्याम् उपयुज्य वर्षलेखनम्

स्वतन्त्रतादिनम्	1947	<input type="text"/>
गणतन्त्रदिनम्	1950	<input type="text"/>
अध्यापकदिनम्	1962	<input type="text"/>
केरलोत्पत्तिदिनम्	1956	<input type="text"/>
संस्कृतदिनम्	1969	<input type="text"/>

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

നാമം .....

സംസ്കൃതം
STD - III

ഷഷ്ഠ: പാഠ: - മധുരം ഗണയാമ:

പ്രവർത്തനം - 3 ദിനാനി ലിഖത ।

M.E 1191 ഇടവം വിമുതം		ജൂൺ JUNE					1938 രേകം 1437 ഹിജറ	ജ്യേഷ്ഠം ഷറവതം	ആഷാഢം ഠനവതം
SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SATURDAY			
ഞായർ	തിങ്കൾ	ചൊവ്വ	ബുധൻ	വ്യാഴം	വെള്ളി	ശനി			
മുയ്യ : 4:30 pm - 6:00 pm സ്നേഹ : 5:00 pm - 4:00 pm	മുയ്യ : 7:30 am - 9:00 am സ്നേഹ : 1:30 pm - 3:00 pm	മുയ്യ : 9:00 pm - 4:30 pm സ്നേഹ : 12:00 pm - 1:30 pm	മുയ്യ : 12:00 pm - 1:30 pm സ്നേഹ : 10:30 am - 12:00 pm	മുയ്യ : 1:30 pm - 3:00 pm സ്നേഹ : 9:00 am - 10:30 am	മുയ്യ : 10:30 am - 12:00 pm സ്നേഹ : 7:00 am - 9:00 am	മുയ്യ : 9:00 am - 10:30 am സ്നേഹ : 6:00 am - 8:00 am			
മി	മി	മി	മി	മി	മി	മി			
മി	1-2 മി 5:30 AM	മി	1	2	3	4			
മി	മി	മി	18	19	20	21			
5	6	7	8	9	10	11			
22	23	24	25	26	27	28			
12	13	14	15	16	17	18			
29	30	31	1	2	3	4			
19	20	21	22	23	24	25			
5	6	7	8	9	10	11			
26	27	28	29	30					
12	13	14	15	16					

- ◆ परिस्थितिदिनं कस्मिन् दिनाङ्के?
- ◆ वायनादिनं कस्मिन् दिनाङ्के?
- ◆ प्रवेशनोत्सवः कस्मिन् दिनाङ्के?
- ◆ बालवेलविरुद्धदिनं कस्मिन् दिनाङ्के?

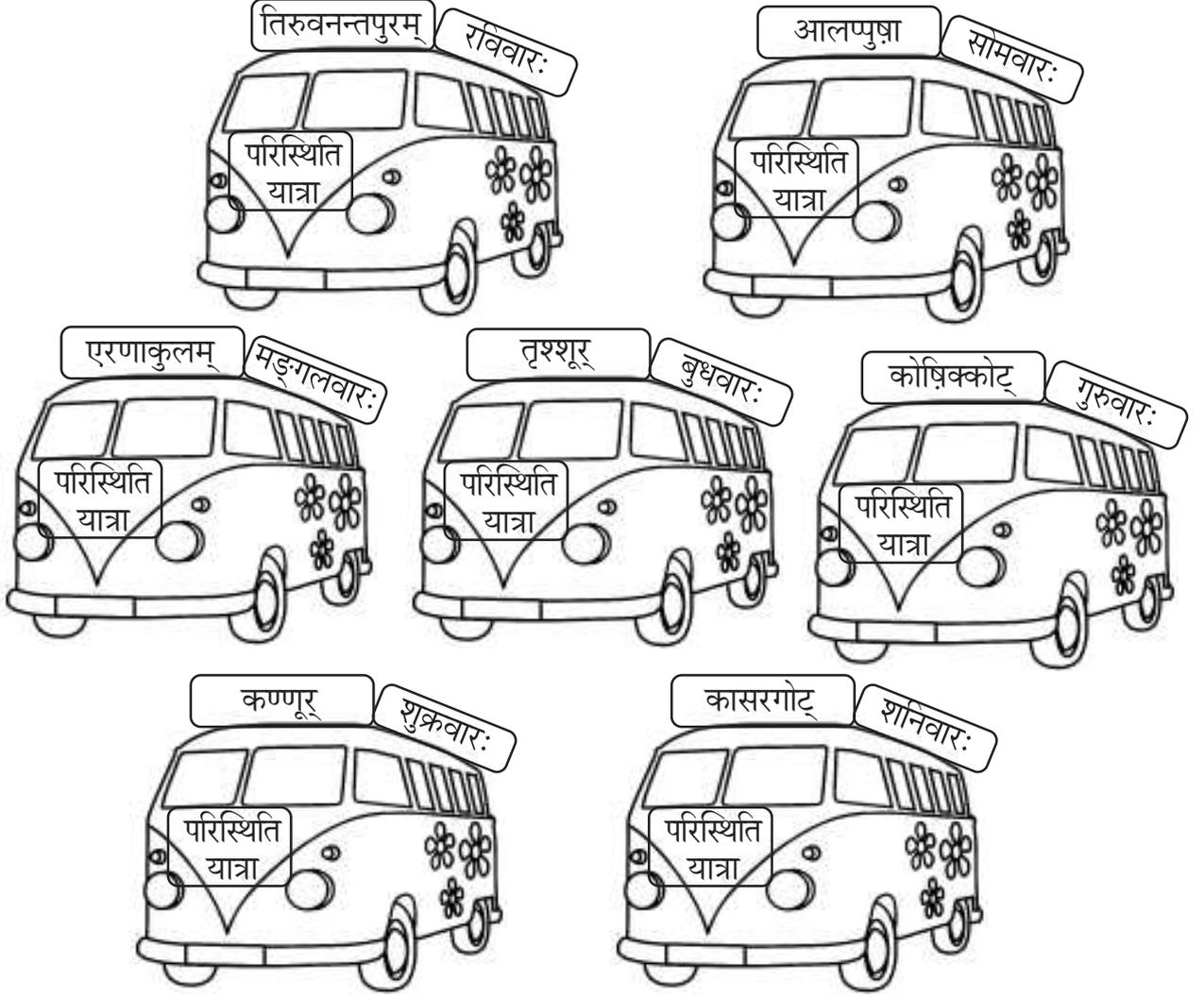
नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

सप्तमः पाठः - महात्मा गान्धि

सप्ताहानां परिचयः

परिस्थितिसंरक्षणस्य सन्देशान् बोधयितुम् आरब्धा यात्रा केरलं प्राप्ता ।

कुत्र कदा प्राप्तम्

स्थानम्

वारः

तिरुवनन्तपुरम्

आलप्पुष्पा

एरणाकुलम्

तृशूर

कोप्पिक्कोट्

कण्णूर्

कासरगोट्

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

നാമ .....
 .....

संस्कृतम्
 STD - III

सप्तमः पाठः - महात्मा गान्धि

M.E 1191 ഇടവം ലിമുനം		<div style="text-align: center;"> ജൂൺ JUNE </div>					1938 ശകം	1437 ബിജന	1938 ആഷാഢം	1437 കിരവാൾ	1938 ആഷാഢം	1437 രവസ്
SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SATURDAY						
ഞായർ	തിങ്കൾ	ചൊവ്വ	ബുധൻ	വ്യാഴം	വെള്ളി	ശനി						
സമയം : 4.30 pm - 6.00 pm സ്തംഭം : 3.00 pm - 4.00 pm	സമയം : 7.30 am - 9.00 am സ്തംഭം : 1.30 pm - 3.00 pm	സമയം : 9.00 pm - 4.30 pm സ്തംഭം : 12.50 n. - 1.30 pm	സമയം : 12.00 n. - 1.30 pm സ്തംഭം : 10.30 am - 12.00 n.	സമയം : 1.30 pm - 3.00 pm സ്തംഭം : 9.00 am - 10.30 am	സമയം : 10.30 am - 12.00 n. സ്തംഭം : 7.30 am - 9.00 am	സമയം : 6.00 am - 10.30 am സ്തംഭം : 6.00 am - 8.30 am						
1-7 ന്നി 5:30 AM			1	2	3	4						
			18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
5	6	7	8	9	10	ഭങ്ങംശനി		BH 11				
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
19	20	21	22	23	24	BH 25	26	27	28	29	30	
26	27	28	29	30								

अथो दत्तानि दिनानि कस्मिन् वासरे इति लिखतु।

- 5 .....
- 17. ....
- 8 .....
- 25 .....
- 28 .....
- 6 .....
- 15 .....
- 30 .....

नाम .....

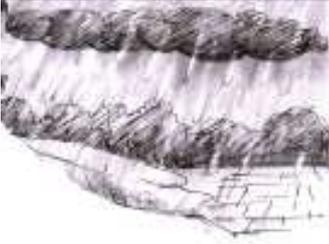
संस्कृतम्
STD - III

अष्टमः पाठः - हे मधुपसखे

प्रवर्तनम् -१ कवितारचना।

मेघः वर्षति, जलं प्रवहति, कर्षकः तुष्यति, कर्षकः गच्छति भवनम्

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

नवमः पाठः - सुभाषितानि

प्रवर्तनम् - १ कैरलीपदानां परिचयनम्।

वस्त्रम्

भक्षणम्

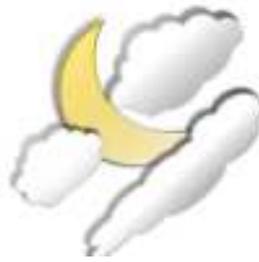
पुष्पम्

पुस्तकम्

भूमिः

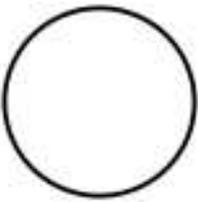
चन्द्रः

समुद्रः

नदी

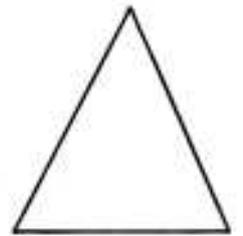
वृत्तम्

अर्धवृत्तम्

रेखा

त्रिकोणम्

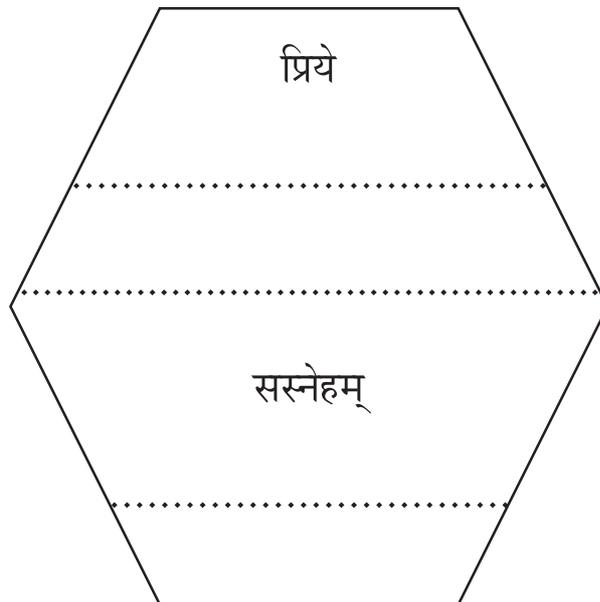
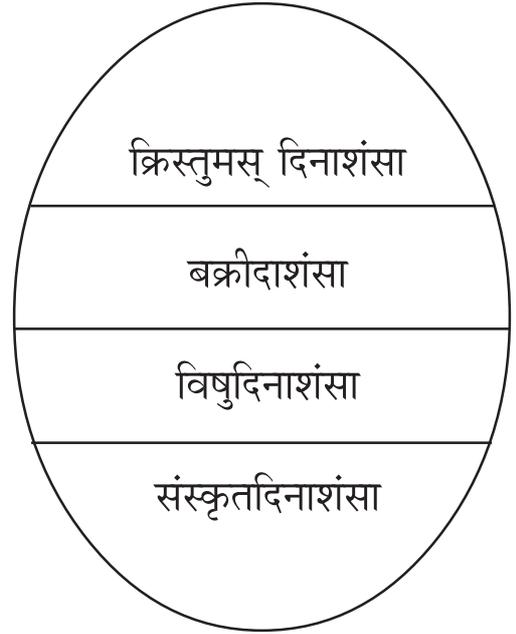
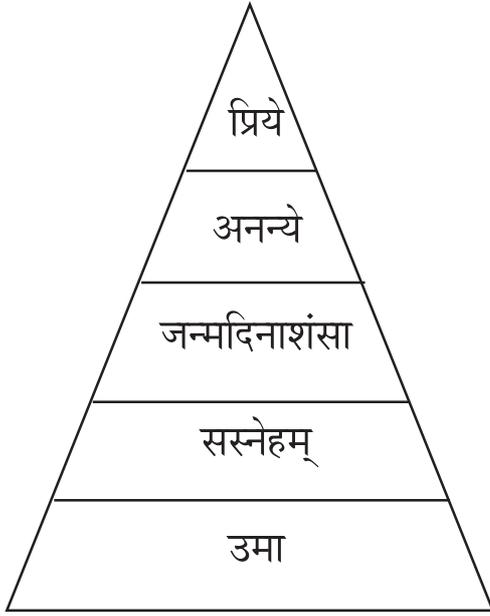
नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

नवमः पाठः - सुभाषितानि

प्रवर्तनम् - २ आशंसापत्रनिर्माणम्।

कैरल्यां परिचितानि पदानि उपयुज्य संस्कृते आशंसापत्रं निर्मातु।

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

नवमः पाठः - सुभाषितानि

प्रवर्तनम् - ३ समानपदपरिचयः।

राजा	-	नृपः
चित्तं	-	मनः
मतिः	-	बुद्धिः
भूषणम्	-	आभरणम्
बलम्	-	शक्तिः

प्रवर्तनम् - ४ रेखाङ्कितपदस्य समानपदानि उपयुज्य वाचकानि परिवर्तयतु।

स्वदेशे पूज्यते राजा

यथा चित्तं तथा वाचः

व्यसनेषु धनं मतिः

क्षमा बलम् अशक्तानाम्

शक्तानां भूषणं क्षमा

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

दशमः पाठः - मूढः शुनकः

प्रवर्तनम् - १ वाक्यरचना

चलति, निद्राति, पतति, खादति, शोभते

भल्लूकः .....

.....

.....

.....

.....

नाम .....

संस्कृतम्
STD - III

एकादशः पाठः - गीतामृतम्

प्रवर्तनम् - १ आप्तवाक्यानि ।

- ❁ सत्यमेव जयते
- ❁ ऐक्यमत्यं महाबलम्
- ❁ विद्याधनं सर्वधनात्प्रधानम्
- ❁ मातृदेवो भव
- ❁ माता पिता गुरुः दैवम्
- ❁ वसुधैव कुटुम्बकम्
- ❁ मानवसेवा माधवसेवा
- ❁ लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु
- ❁ सर्वे भवन्तु सुखिनः
- ❁ तमसो मा ज्योतिर्गमय
- ❁ पापाय परपीडनम्
- ❁ सत्यं शिवं सुन्दरम्
- ❁ यतो धर्मस्ततो जयः
- ❁ धर्मो रक्षति रक्षितः
- ❁ सत्यं ज्ञानमनन्तम्
- ❁ अतिथि देवो भव